

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voievod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R

Despre indivisibilitatea mărturisirii judiciare (art. 1206 Cod civil) de d. D. Alexandresco.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ:

Curtea de casație, s. I: Mihail Popescu cu Calipso și Sache Negoescu.

Tribunalul Ilfov, s. I: Gr. Botescu și I. I. Petrescu cu Ministerul de finance (Afacerea portăreilor în cestia timbrului) cu o adnotație de Cesar.

Concluziunile scrise depuse de d-nii avocați Alex. G. Djuvara, St. Cornea și M. Gaster din partea portăreilor și a șefului I. I. Petrescu ca apelanți, și de d. C. Anghel din partea Ministerului de finance ca intimat.

Despre indivisibilitatea mărturisirii judiciare

(Art. 1206 C. civ.)

Mărturisirea judiciară, nu însă și acea extra-judiciară⁽¹⁾, este în principiu indivisibilă. O asemenea mărturisire, dice art. 1206, § 2, face deplină dovadă în contra celui care a mărturisit; ea nu se poate despărți în contra'ei. «Observați, dice Pothier, II, 832, că de câte ori nu am altă probă de cât mărturisirea d-tale, nu pot s'o divid». Codul de procedură civilă german din 1877, declară din contra că mărturisirea nu este indivisibilă (art. 261, 262)⁽²⁾.

Mărturisirea judiciară fiind însă după legea noastră indivisibilă, partea care o invoacă trebuie s'o primească așa cum este făcută, neputând să admită de bun numai ceea-ce este în favoarea sa și să lepede ceea-ce nu'i convine. Nu se poate pretinde, în adevăr, că numai o parte din măr-

turisire este expresiunea adevărului. Prin urmare, acel care recurge la mărturisirea adversarului său trebuie s'o primească în totul, sau să nu se întemeieze de loc pe dânsa, în care caz el va trebui să aducă alte dovezi.

Nu numai mărturisirea, dar și jurământul este indivisibil, de câte-ori el are de obiect mai multe fapte⁽³⁾.

Această regulă a indivisibilității mărturisirii judiciare nu'și primește aplicarea de cât atunci când decizia atacată se întemeiază exclusiv numai pe această mărturisire. *De câte ori nu am altă probă, de cât mărturisirea d-tale*, dicea Pothier, de atâtea ori nu pot s'o divid. «Considerând, dice Curtea noastră supremă, că mărturisirea nu se poate scinda, dacă partea care se prevalează de dânsa nu are nici un alt mijloc de dovedire; că dacă însă hotărîrea se întemeiază și pe alte dovezi pentru stabilirea faptelor asupra cărora s'a făcut mărturisirea, ea se poate scinda, fără a se viola prin aceasta principiul indivisibilității ei»⁽⁴⁾.

Principiul indivisibilității mărturisirii judiciare nu este deci așa de absolut pre cât s'ar părea la prima vedere, căci vom vedea îndată că sunt cazuri în care mărturisirea este divisibilă.

Când este ea însă divisibilă, și când este indivisibilă? Aceasta este una din chestiunile cele mai grele ale științei dreptului.

⁽³⁾ Cpr. Bonnier, 424. Demolombe, XXX, 648. Garsonnet. Pr. civ., II, p. 603, § 358 și p. 607, 608, § 359 (ed. 1-a), III, p. 140, § 889 (ed. a 2-a din 1899). Larombière, V, art. 1363, No. 3. C. just. civilă din Geneva, Sirey, 95. 4. 32.

⁽⁴⁾ Cas. rom. Bulet. S-a I, 1898, p. 1177 și 1282. Bulet. 1897, p. 1212 și Curierul judiciar din 1897, No. 41. Bulet. 1892, p. 95, 216, 226 și 461. Bulet. 1891, p. 343, 353, 434 și 920. Bulet. 1890, p. 774. Bulet. 1889, p. 1020. Cas. Secțiunilor Unite. Bulet. 1882, p. 1183. Bulet. 1883, p. 607. Bulet. 1873, p. 113. Bulet. 1868, p. 217. Trib. Tecuci. Dreptul din 1896, No. 46. Cas. fr. și C. Dijon. Sirey, 1900. I. 250. Pand. Périod., 94. 2. 189. Tot în acest sens este și doctrina. Vezi Pand. fr., Aven, 221, 369 urm. Bonnier, 356. Laurent, XX, 205. Demolombe, XXX, 533. Massé, Dr. comm., IV, 2588, Larombière, V, art. 1356, No. 21, și toți autorii.

⁽¹⁾ Cpr. Cas. rom., S-a I, 1880, p. 310. Bulet. 1869, p. 513. Larombière, V, art. 1356, No. 23. Bonnier, 361. Toullier D., V, partea II, 340. Cpr. și Alex. Degré (Dreptul din 1889, No. 22, p. 172, nota 6 și Serieri juridice, I, p. 363, nota 3), care dice că divisibilitatea sa indivisibilitatea mărturisirii extrajudiciare este o pură chestie de fapt.—În dreptul englez, din contra, mărturisirea extrajudiciară este indivisibilă, nu însă și acea judiciară. Vezi Degré, loco cit.

⁽²⁾ Vezi pentru mai multe detalii asupra mărturisirii în dreptul german. Répert. Sirey, V^o Aven, 451 urm.

Nici o dificultate nu se prezintă când mărturisirea este pură și simplă, adică reproduce faptul susținut de reclamant, mărturisindu-l sau tăgăduindu-l.

Astfel, de exemplu, dacă 'ți-am cerut 1000 de lei ce pretind că 'ți-am împrumutat fără nici un act scris, și d-ta te mărginești a mărturisi că'mi datorești această sumă cu titlu de împrumut, asemenea mărturisire este prin esența sa indivisibilă⁽⁵⁾.

Dacă mărturisirea unui fapt cuprinde afirmarea unor modificări care schimbă natura faptului și esența sa juridică, această mărturisire, numită impropriu de doctrină *calificată*, este tot indivisibilă.

Astfel, dacă îmi ceri suma de 1000 lei ce pretinzi că 'mi-ai împrumutat, și eu mărturisesc că, în adevăr, am primit de la d-ta această sumă, însă nu sub titlu de împrumut, ci sub sarcina de a 'ți plăti o rentă viageră, am mărturisit faptul primirii banilor, însă cu o modificare care schimbă în totul natura faptului pretins de d-ta și transformă pretinsul împrumut într'un contract de rentă. Cu alte cuvinte, mărturisirea mea constată că între noi a avut loc un contract de rentă, ear nu de împrumut. Mărturisirea mea fiind și în asemenea caz indivisibilă, nu dovedește acțiunea d-tale, și prin urmare, va trebui să alergi la alte probe⁽⁶⁾. Alt exemplu: Reclamă de la mine 1000 de lei ce pretinzi că 'mi-ai împrumutat cu dobândă de 10%; eu mărturisesc împrumutul, adăogând însă că nici o dobândă n'a fost stipulată prin convenția noastră verbală. Mărturisirea mea este indivisibilă, și această soluție, echitabilă din toate punctele de vedere, era admisă și de Pothier⁽⁷⁾.

Mărturisirea este *complexă* de câte ori ea cuprinde două fapte divisibile, faptul principal și un fapt nou, care tinde a desființa consecințele juridice ale faptului recunoscut. asemenea mărturisire este ea indivisibilă? O distincțiune se impune: Dacă ambele fapte cuprinse în mărturisire au între ele o corelație firească, o conexitate strânsă, un raport așa de intim în cât unul să poată fi considerat ca o urmare firească a celui-l'alt, ele nu se pot despărți, și mărturisirea, în asemenea caz, este indivisibilă. Exemplu: Recunosc că m'ai

împrumutat cu 1000 de lei ce pretinzi de la mine; adăogând însă că 'ți-am restituit acești bani, sau că 'mi-ai remis datoria, sau că această datorie s'a transformat în alta prin efectul unei novațiuni, etc.⁽⁸⁾.

Din contra, dacă ambele fapte mărturisite n'au nici un raport, nici o legătură între ele și sunt independente unul de altul, ele pot fi deosebite, și mărturisirea este divisibilă. Exemplu: Recunosc, după cum pretinzi, că m'ai împrumutat cu 1000 de lei, însă adaog că'mi datorești și d-ta o sumă egală, și că, prin urmare, există compensație⁽⁹⁾.

Judecătorii fondului au deci o mare putere de apreciere asupra faptelor și împrejurărilor care decid chestia indivisibilității sau divisibilității unei mărturisiri judiciare⁽¹⁰⁾.

În fine, trebuie să observăm că principiul indivisibilității mărturisirii a rare ori își va primi aplicare în materie comercială, căci, în această materie, toate probele fiind admise, fără nici o restricție (art. 46 C. com.), partea căreia i se va opune o mărturisire complexă ușor va putea să combată alegațiunile accesorii care tind la nimicirea faptului principal⁽¹¹⁾.

Am terminat cu indivisibilitatea mărturisirii.

(8) Cpr. Cas. fr. și C. Dijon. D. P. 63. 1. 404. Sirey, 63. 1. 341. D. P. 77. 2. 129. Sirey, 76. 2. 300. Cas. rom. Bulet. S-a II, 1897, p. 1473 și Bulet. S-a I, același an, p. 1178. *Curierul Judiciar* din 1898, No. 9. *Dreptul* din 1898, No. 11 și adnotația lui Alex. Degré. Bulet. S-a I, 1890, p. 58 și 994. Bulet. 1884, p. 1002. Bulet. 1881, p. 125 și 862. C. Galatz. *Curierul Judiciar* din 1896, No. 3. Trib. Dorohoi. *Dreptul* din 1893, No. 26. Trib. Tutova și Dolj. *Dreptul* din 1892, No. 18 și 58. Mai vezi încă și alte decizii în *Dreptul* din 1885, No. 11. *Dreptul* din 1882, No. 53 și 59, etc.—În cât privește doctrina, cpr. Pothier, II, 832. Baudry, II, 1299. Thiry, III, 178. Planiol, II, p. 20, nota 2. T. Huc, VIII, 352, 354. Arntz, III, 427. Massé, *Droit comm.*, IV, 2588. Demante et Colmet de Santerre, V, 334 bis III. Larombière, V, art. 1326, No. 17 urm. Répert. Sirey, V° *Aveu*, 229 urm. Pand. fr., *cod.* V°, 238 urm. Bonnier, 356. Aubry et Rau, VIII, § 751, p. 174 urm., text și note. Demolombe, XXX, 514 urm. Laurent, XX, 193 urm. Marcadé, V, art. 1354 urm., No. 2, p. 222. Mourlon, II, 1642. Vigié, II, 1665. Ricci, *Delle prove*, 261 urm. Giorgio Giorgi, *Teoria delle obbligazioni*, etc., I, 394 urm.—Vezi însă, în privința remiterii datoriei și a novației, Laurent, XX, 195.—După Zachariæ (ed. Massé-Vergé, III, § 606, p. 539, 540), mărturisirea ar fi divisibilă chiar atunci când partea ar fi recunoscut datoria, adăogând însă că ea a plătit-o, soluție pe care adnotatorii profesorului german (Massé et Vergé) o resping cu drept cuvânt (vezi *loco cit.*, nota 6).

(9) Cpr. Pand. fr., *Aveu*, 323 urm. Ricci, *Delle prove*, 265 urm. T. Huc, VIII, 354. Massé-Vergé, III, § 606, p. 539, text și nota 6. Vezi și autorii citați în nota precedentă. Cas. rom. Bulet. S. I, 1878, p. 74. Bulet. 1880, p. 19. Bulet. Secțiunite. 1883, consid. de la p. 1185. Bulet. S. I, 1887, p. 208. Bulet. S. II, 1890, p. 842 și 996. Vezi și decisia S. I, No. 6 din 1873 (nepublicată). C. Galatz, *Curierul Judiciar* din 1896, No. 3.

(10) Cpr. Cas. rom. Secțiunite. Bulet. 1883, consid. de la p. 1185. Bulet. S. I, 1880, p. 399. Cas. fr. D. P. 90. 1. 250.

(11) Cpr. Larombière, V, art. 1356, No. 16. Alex. Degré, *Dreptul* din 1898, No. 11, p. 101.

(5) Cpr. Baudry, II, 1300. Laurent, XX, 185. Demolombe, XXX, 510. Aubry et Rau, VIII, § 751, p. 174. Larombière, V, art. 1356, No. 15. Répert. Sirey, *Aveu*, 186. T. Huc, VIII, 352, etc.

(6) Cpr. Trib. Dorohoi. *Dreptul* din 1893, No. 26. Demolombe, XXX, 513. Aubry et Rau, VIII, § 781, p. 175. Thiry, III, 178. Massé-Vergé, III, § 606, p. 539. Répert. Sirey, V° *Aveu*, 207.

(7) Cpr. T. Huc, VIII, 352. Vezi asupra indivisibilității mărturisirii calificate, Répert. Sirey, V° *cit.*, 190 urm. și autoritățile citate acolo.

Intr'un articol viitor, voi complecta comentariul art. 1206, tratând despre irevocabilitatea măr-turisirei judiciare.

D. Alexandresco

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ (JURISPRUDENCE ROUMAINE)

Curtea de casație, secția I

17 Aprilie 1901

Președ. D-lr C. E. Schina, Prim-Președ.

*Michail Popescu cu Calipso
Sache Negoescu și Sache
Negoescu*

Casație. — Exces de putere. —
Declararea instanței că reclama-
mantul a renunțat la un cap
de cerere fără să existe o re-
nunțare formală.

Posesiune. — Turburare. —
Dacă poate da loc la daune.

1. *Comite un excès de putere
judecata când susține că un
reclamant și-a părăsit vre una
din cererile sale când dânsul se
presintă să-și susțină preten-
țiunile sale, și nu există re-
nunțare formală din partea sa.*

2. *Simplul fapt al turbură-
rei unei posesiuni întemeiată
pe un drept, poate da loc la
daune.*

Decisiunea 168/901. — Casarea, după o diver-
gință, a decisiunei Curței de apel din București,
secția I cu No. 217/97, în urma recursului fă-
cut de Mihalache Popescu în proces cu Calipso
Negoescu.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l
consilier Ciru Oeconomu ;

Pe d-nii avocați P. Borș și F. Gesticone din partea
recurentului M. Popescu, în desvoltarea motivelor de
casare ;

Pe d-l avocat C. Cernescu, din partea intimăților
Calipso Negoescu și Sache Negoescu, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului I de casare:

«Eroare gravă de fapt și exces de putere.

«Obiectul acțiunei mele se resumă în cererea a două
puncte categorice : primul principal, care consista în
resilierea chiar a contractului de exploatarea pădu-
rei ; și secundul complementar, adică în orî-ce cas cel
puțin în restituirea prețului numărat, spese făcute și
daune.

Cour de cassation, 1° chambre

17 Avril 1901

Présid. de M. C. E. Schina, Pr.-Présid.

*Michel Popesco contre Calypso
Saké Negoesco et Saké Ne-
goesco*

Cassation. — Excès de pou-
voir. — Declaration de l'instance
que le demandeur a renoncé à
l'un de ses chefs de demande,
sans qu'il y ait une renoncia-
tion formelle.

Possession. — Trouble. — S'il
peut y avoir lieu à des domma-
ges-intérêts.

1. *C'est commettre un excès
de pouvoir, qu'attribuer au
demandeur l'intention de re-
noncer à l'un quelconque de
ses chefs de demande, lorsqu'il
est constant que le demandeur
a plaidé dans le sens de ses
prétentions et que, d'ailleurs,
il n'y a point de renonciation
formelle de sa part.*

2. *Le fait d'avoir troublé
quelqu'un dans sa possession,
fondée sur un droit, peut mo-
tiver une demande en dom-
mages-intérêts.*

«Apărarea noastră în prima instanță, și care este
exprimată prin două rënduri de concludiuni scrise, se
referențe și se întemeiază persistând asupra ambelor
capete de cereri.

«Tribunalul însă prin hotărîrea opoată de adver-
sară, ne respinge în privința primului cap de cerere
'mî acordă o restituire după aprecierea sa numai de
9908 lei ;

«Această hotărîre a primei instanțe apelându-se de
amebele părți, Curtea de apel nu se mărginește numai
de a-mî respinge apelul meu, ci admite apelul adver-
sarei reformând hotărîrea tribunalului, care mi-a acor-
dat restituirea a parte din preț, și ast-fel 'mî respinge
cel al doilea cap al meu de cerere pe cuvîntul că în
cursul instanței la tribunal, cum dovedesc concludiunile
și apelul meu am renunțat această din urmă preten-
țiune.

«Este mai mult ca surprinzătoare această afirmațiune
absolut inexactă a onor Curții de apel, cum ne facem
forți a o dovedi înaintea acestei Înalte Curți. — Conclu-
siunile noastre de la prima instanță, statuarea ce in-
suși trib. face în privința acestui punct, concludiunile
noastre de la apel și chiar concludiunile adversarei,
sunt aci spre a demonstra că noi nu am esitat un mo-
ment să ne susținem cu pertinacie și acest al doilea
cap de cerere, despre care onor Curte de apel numai
prin o grosieră eroare de fapt, și prin un manifest exces
de putere afirmă, că noi l'am fi abandonat».

Avînd în vedere că recurentul Mihalache Popescu
chemînd în judecată pe intimății Calipso Sache Ne-
goescu și soțul său, a cerut, în prim rînd, resilierea
contractului de vînzare a unei păduri ce luase în ex-
ploatare de la Calipso Negoescu, pe motiv că a fost
evins de o porțiune dintr'însa, și restituirea sumei de
18500 lei, ce numărase vînzătoare ca acot din totalul
preț al vînzărei, iar în mod subsidiar a cerut reduce-
rea prețului la jumătate din prețul convenit ; — că tri-
bunalul de Dâmbovița, prin sentința No. 451/96, a res-
pins cererea de resiliere a contractului pe motiv că
partea de care reclamantul a fost evins nu are o în-
semnătate așa de capitală, ca fără ea dânsul n'ar fi
cumpărat pădurea ; a admis însă cererea subsidiară și
a obligat pe Calipso Negoescu a scădea pe cumpărător
cu suma de 9908 lei valoarea a 17 pogoane și 633 stj. □
de care el nu s'a putut folosi ;

Că făcîndu-se apel de ambele părți, Curtea din Bu-
curești, prin decizia supusă recursului, respinge apelul
lui Popescu în ce privește cererea de resiliere, pentru
motivele din sentința apelată, mai adăogînd Curtea,
că înaintea sa s'a constatat că cumpărătorul n'a suferit
evicțiune propriu zisă, ci o simplă turburare de posesie,
iar în ce privește cererea subsidiară de a fi scăzut din
preț, Curtea o respinge pe motivul că reclamantul a
abandonat în cursul instanței această cerere și, în con-
secință, îi respinge acțiunea în toate capetele de ce-
reri ale ei ;

Considerînd că atât din acțiunea introductivă în
instanță, cât și din concludiunile scrise date tribuna-
lului, la care părțile s'au referit, se constată că recla-
mantul a cerut, în cas când cererea de resiliere n'ar
fi admisă, reducerea sumei cu valoarea pogoanelor de

care a fost evins; că chiar vînzătoarea, în apel, s'a apărut în această privință cerînd a se reduce suma la care a fost obligată de tribunal către cumpărător, la 5700 lei;

Că ast-fel fiind, și față și de constatarea primei instanțe că cumpărătorul a fost evins, pentru care tribunalul i-a acordat o reducere de 9908 lei din prețul răspuns de dînsul, nu se poate susține precum susține Curtea că dînsul a abandonat cererea de scădere fără ca să existe din parte-î o renunțare formală precum există o cerere formală;

Că prin urmare Curtea a comis un exces de putere; Că chiar în ipoteza Curții, că cumpărătorul n'a suferit o evicțiune ci o simplă turburare de posesie, dînsa urma să constate felul turburării și dacă stabilirea o turburare întemeiată pe un drept, din partea unui al treilea, urma să adjudece cumpărătorului evins daune, de oare-ce nu orî-ce fel de turburare nu dă drept la daune precum susține Curtea;

Că dar motivul de casare e întemeiat;

Pentru aceste motive și fără a se mai discuta celelalte mijloace de casare, casează, etc.

Tribunalul județului Ilfov

Secția I

7 Martie 1901

Președenția D-lui A. Procopiu, Judecător
Gr. Botescu cu Ministerul de
finance

Contravenții la legea timbrului. — Chitanțele liberate de portărei pentru banii ce încasează de la părți. — Dacă sunt acte. — Dacă se aplică pe ele timbru de 10 bani, sau dacă sunt scutite. — Dacă aceste sume de bani reprezintă salariul portăreilor pentru ca chitanțele să fie scutite de timbru. — Chitanțele de liberare de salariu ce sunt scutite de timbru. — (Art. 16, 27 și 77 din legea timbrului).

1. Prin act se înțelege orî ce inseris în scopul de a face dovada unui fapt juridic și acest cuvînt este generic.

Ast-fel, chitanțele liberate de portărei sunt acte care dovedesc primirea sumelor ce a vîrsat particularul și cari fac probă în justiție. De aci urmează, că în conformitate cu art. 16 din legea timbrului, timbrul de 10 bani trebuie aplicat și pe chitanțele ce portăreii liberează pentru sumele încasate de la cei ce re-

Tribunal d'Ilfov (Bucarest)

1-e chambre

7 Mars 1901

Présidence de M. le Juge A. Procopiu
Gr. Botescu contre Ministère
des finances

Contravention à la loi du timbre. — Quittances délivrées par les huissiers pour les sommes d'argent encaissées par eux des plaideurs. — Si ce sont là des actes. — S'il faut apposer sur ces quittances un timbre de dix centimes. — Si, pour qu'il y ait dispense de timbre, l'on peut considérer les taxes, encaissées par les huissiers, comme représentant leur traitement. — Quittances pour la réception des traitements dispensée du timbre. — (Art. 16, 27 et 77 de la loi du timbre).

1. Le mot „acte“ est générique; il comprend toute espèce d'écrits de nature à faire la preuve d'un rapport de droit.

Ainsi, sont des actes, toutes quittances, délivrées par les huissiers, lors de la réception de sommes d'argent versées à eux par les plaideurs, et pouvant faire preuve en justice. Il en résulte, que les huissiers doivent, conformément à l'art. 16 de la loi du timbre, appliquer un timbre de 10 centimes sur les quittances, délivrées par eux en échange

curg la oficiul lor, și portărelul care nu aplică un asemenea timbru se condamnă la amendă ca contravenient la legea timbrului.

2. Portărelul condamnat la amendă ca contravenient la legea timbrului pentru că nu ar fi aplicat câte un timbru de 10 bani pe fie-care chitanță liberată celor ce au recurs la serviciul lor, nu se poate apăra susținînd că nu trebuie aplicate timbre pe asemenea chitanțe pe motiv că ceea ce el încasează de la părți este salariul său, și chitanțele ce constată primirea salariului de către funcționarii publici de la administrațiile respective sunt scutite de timbre, întru cît legea timbrului scutește de timbru chitanțele numai cînd primirea salariului este făcută prin administrațiunea respectivă, pe cîtă vreme portăreii nu încasează salariul lor direct de la părți, ci banii ce ei încasează de la cei ce servă de oficiul lor se concentrează într-o casă comună, ținută de șeful de portărei, din care se plătește fie-care portărel.

des sommes d'argent encaissées, à ceux qui ont besoin de leurs offices, et que l'huissier, qui n'observe pas cette règle, est passible d'une amende, comme étant en état de contravention à la loi du timbre.

2. L'huissier, condamné dans ces conditions, n'est pas recevable à prétendre, pour sa défense, que ces quittances ne doivent pas être timbrées, vu que les sommes, encaissées par lui des plaideurs, représentent son traitement, et que les quittances, données aux administrations respectives, par les fonctionnaires publics, lors de la réception de leur traitement, ne sont pas soumises au timbre, car pareille dispense n'a lieu que lorsque c'est l'administration, elle-même, qui effectue le paiement du traitement, or, les huissiers n'encaissent pas leur remise, directement, des plaideurs; l'argent, encaissé par eux, est versé dans la caisse commune tenue par le chef des huissiers, et partagé, ensuite, entre tous les huissiers, au prorata de leurs appointements.

Sentința civilă No. 248 bis

S'aî ascultat: d-nii avocați Al. Djuvara, Ștefan Cornea și Gaster din partea apelantului Gr. Botescu, în desvoltarea motivelor de apel precum și d-l avocat D. A. Ștefănescu și C. D. Anghel din partea Ministeriului de finance, intimat.

Tribunalul,

Avînd în vedere apelul făcut de Gr. Botescu prin petiția înreg. la No. 11565 din 27 Februarie 1901 în contra procesului verbal dresat de d-l Inspector financiar G. P. Ionescu în ziua de 12 Decembrie 1900 și aprobat de d-l Ministru de finance prin ordinul No. 99733 din 22 Decembrie 1900;

Avînd în vedere că prin acest apel, Botescu cere a fi apărut de amenda la care a fost condamnat în sumă de 100 lei 70 bani, pentru că în calitate de portărel n'a aplicat câte un timbru de 10 bani pe fie-care chitanță de eliberare celor de la cari primiau sumi de bani, spre a constata sumele ce percepea;

Avînd în vedere susținerile și opunerile părților; precum și actele înfățișate din care rezultă următoarele: Portărelul Botescu primind diferite sumi de bani de la cei cari erau siliți ca să recurgă la serviciile lui elibera dintr'un registru «a souche» chitanțe constatînd primirea sumelor de bani, însă pe acele chitanțe, portărelul omitea ca să aplice un timbru de 10 bani jumătate pe chitanța eliberată și jumătate pe talonul conform art. 16 al. 2 din legea timbrului. Descoperindu se această fraudă care dura de mult, portărelul este condamnat prin procesul-verbal pe care l'apelează la plata unei amenzi de 100 lei 70 bani;

Având în vedere că apelantul susține mai întâiu că chitanțele ce eliberau constatând primiri de bani nu ar fi supuse timbrului prevăzut de art. 16 al. 2 din legea timbrului pentru că din frasa finală a acestui aliniat reese că numai când se constată vre-o liberațiune urmează a se aplica timbrul de 10 bani;

Considerând că textul legii este general și absolut și prevede toate chitanțele, și că excepțiunea stabilită pentru cazul când primirea se constată pe actul ce a fost supus timbrului este relativă la unele din chitanțele prevăzute de lege;

Că prin urmare acest motiv de apel este neîntemeiat și că a se respinge;

Având în vedere că apelantul susține că este funcționar public, ceea ce recunoaște și Ministerul de Finance, și că după art. 77 din legea timbrului se pedepsește funcționarii publici când dau curs unui act netimbrat și că întru cât chitanța nu ar fi un act, el nu poate fi pedepsit;

Considerând că act este orî-ce înscris în scopul de a face dovada unui fapt juridic (Demante, Principes de l'enregistrement) și că acest cuvânt este generic;

Că chitanțele liberate de portărel sunt acte care dovedesc primirea sumelor ce a vărsat particularul și și cari fac proba în justiție;

Că prin urmare funcționarul care nu timbrează o chitanță urmează a fi pedepsit conform art. 77 din legea timbrului și că dar și acest motiv de apel este nefondat, că a se respinge;

Având în vedere că Botescu mai susține că nu ar putea fi condamnat pentru că portăreii sunt plătiți din sumele ce încasează de la cei care sunt siliți a recurge la intermediul lor și când din acele chitanțe constată primirea acelor sume și că după art. 41 al. 27 chitanțele funcționarilor publici de primirea salariului de la administrațiile respective sunt scutite de timbru și că prin urmare chitanțele ce eliberează portăreii pentru primirea banilor de la particulari sunt scutite de taxe;

Considerând mai întâiu că primirea salariului numai când este făcută prin administrațiunea respectivă este scutită de taxă, ceea ce nu este cazul în specie;

Având în vedere că în fapt toate sumele percepute de către portăreii de la particulari se adună într-o casă comună, ținută de șeful de portăreii din care se plătesc fie care portăreii;

Că prin urmare este eronat a se susține că portăreii și primește de la acel care îi plătește taxele și căruia îi eliberează chitanță;

Că prin urmare și acest motiv de apel este neîntemeiat și apelul că a fi respins ca nefondat;

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător M. A. Balș, tribunalul, respinge apelul făcut de Gr. Botescu;

(ss) A. Procopiu, M. A. Balș, Gr. Ferekyde.

grefier (s) C. Răduleanu.

7 Martie 1901

Președ. D-lut A. D. Procopiu, jud.

I. I. Petrescu cu Ministerul de finance

Amendă.—Materie penală.—
Pedepsă.—Condamnarea mai multor inculpați. — Dacă amenda poate fi solidară.—Contravenție fiscală. — Amendă.—Dacă este o pedeapsă sau o reparație a prejudiciului. — Dacă poate fi solidară.

Portăreii.—Șeful portăreilor.—Dacă poate fi răspunzător de abuzurile și abaterile comise de portăreii ce sunt sub controlul său. — Contravenție la legea timbrului comisă de un portărel.—Dacă șeful poate fi condamnat la amendă. — (Art. 15 și 95 din regul. portăreilor din 1865; art. 999 și 1003 Cod. civil.

1. Amendă, în materie penală, este o pedeapsă; și pedeapsa fiind personală, o condamnare la amendă a mai multor inculpați în materie penală, nu poate fi solidară.

2. În materie de contravențiune fiscală, amendă nu este o pedeapsă ci reparațiunea prejudiciului cauzat fiscului prin contravențiunea comisă și prin urmare fiind vorba de o despăgubire civilă, solidaritatea este admisibilă în principiu.

3. Șeful portăreilor nu este responsabil de abuzurile și abaterile comise în dauna Statului și a justiciabililor de portăreii puțin scrupuloși ce sunt sub controlul său și singurele pedepse ce se pot aplica în asemenea cazuri sunt pedepse disciplinare severe pentru acel care tolerează abuzurile.

Ast-fel, când un portărel nu timbrează chitanțele ce liberează pentru sumele încasate de la cei ce recurg la oficiul său, șeful său nu poate fi condamnat la amendă ca contravenient la legea timbrului.

7 Mars 1901

Présid. de M. juge A. D. Procopiu

J. J. Petresco contre Ministère des finances

Amende. — Pénal. — Pénalité. — Condamnation de plusieurs inculpés. — Si l'amende est encourue solidairement. — Contravention aux lois du fisc. — Amendement.—Si l'amende est une peine ou si elle constitue la réparation du préjudice causé.

Huissiers.—Chef des huissiers.—S'il peut être déclaré responsable des abus commis par les huissiers sur les faits desquels il a un droit de contrôle. — Contravention à la loi du timbre commise par un huissier.—Si le chef des huissiers peut être condamné à une amende.—(Art. 15 et 95 du règlement de 1865 pour les huissiers; art. 999 et 1003 du Code civil; 1380 français; 1156 italien).

1. L'amende, en matière pénale, est une peine; toute peine étant personnelle, on ne saurait concevoir une amende encourue, solidairement, par plusieurs inculpés.

2. En matière de contraventions aux lois fiscales, l'amende n'est pas une peine; elle constitue la réparation du préjudice causé au fisc par le fait de la contravention; cela étant, la solidarité est applicable, en principe, dans cette matière.

3. Le chef des huissiers n'est pas responsable des abus, commis au préjudice de l'État et des justiciables, par les huissiers, peu scrupuleux, qui sont sous son contrôle; la seule peine qu'on puisse lui appliquer, en pareil cas, s'il est établi qu'il a toléré ces abus, est une peine disciplinaire.

Ainsi le chef des huissiers n'encourt pas une amende, par contravention à la loi du timbre, si un huissier n'applique pas de timbre sur les quittances, délivrées par lui, pour les sommes qu'il a encaissées de ceux qui ont eu recours à ses offices.

Sentința civilă No. 247

S'a'au ascultat: d-nii avocați Al. Djuvara, Gaster și St. Cornea, din partea apelantului I. I. Petrescu în desvoltarea motivelor de apel și d-nii avocați C. D. Anghel și D. Ștefănescu din partea intimatului Ministerul de finance în combateri.

Tribunalul deliberând,

Având în vedere apelul făcut de I. I. Petrescu cu petițiunea înregistrată la No. 10913 din 23 Februarie 1901 în contra procesului-verbal dresat de inspectorul financiar C. P. Ionescu, cu data de 12 Decembrie 1900, și aprobat de Ministerul finanelor prin ordonanța cu No. 99733 din 3 Decembrie 1900;

Având în vedere că prin acest proces-verbal apelantul I. I. Petrescu, este condamnat la plata unei sume de 70 bani și la o amendă de 100 lei pentru că fiind cap al portăreilor pe lângă Curtea de apel din București a tolerat ca portăreii ce erau sub ordinele lui să nu aplice pe chitanțele de primiri de bani câte un timbru de 10 bani;

Având în vedere susținerile și opunerile părților precum și actele înfățișate;

Având în vedere că circumstanțele de fapt în acest proces sunt următoarele: Portăreii când percepeau sume de bani de la cei care recurgeau la oficiul lor, liberau chitanțe dintr'un registru «à souche». Asupra chitanțelor erau datorți a aplica, conf. art. 16 al. 2 din legea timbrului, un timbru de 10 bani. Însă portăreii nu procedau în acest mod și nu aplica, nici un timbru pe chitanțe, fraudând ast-fel Statul cu sume considerabile, căci mulți ani au urmat ast-fel. Petrescu care, ca cap al Portăreilor, era dator a supraveghea și a-i controla, care la sfârșitul fie-cărui registru de chitanțe, puneau câte o iscălitură, cu toate acestea a tolerat abuzurile ce făceau inferiorii lui și nu i-a obligat a proceda alt-fel, sau cel puțin nu a denunțat cazul d-lui prim-președinte al tribunalului său agenților fiscali.

Când s'a'au descoperit fraudele portăreilor, Petrescu a fost și el condamnat împreună cu portăreii vinovați la plata unei amenzi prin procesul-verbal în contra căruia face astă-zî apelul;

Având în vedere că apelantul susține mai întâi că nu poate fi condamnat solidar cu portăreii, pentru că amenda ce s'a aplicat acestora ar fi o pedeapsă și ca atare fiind personală nu ar putea fi solidaritate în cauză;

Considerând că într'adevăr este esact că amenda în materie penală este o pedeapsă și că pedeapsa fiind personală, o condamnățiune la amendă a mai multor inculpați în materie penală, nu poate fi solidară;

Considerând însă că este recunoscut într'un mod constant în doctrină, că în materie de contravențiune fiscală, amenda nu este o pedeapsă, ci reparațiunea prejudiciului cauzat fiscoi prin contravențiunea comisă (vezi Garraud, *Traité du droit pénal français*, t. I, p. 577, D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, vol. 5, pag. 559) prin urmare fiind vorba de o despăgubire civilă, solidaritatea este admisibilă în principiu;

Având în vedere că obiecțiunea fiind înlăturată urmează a se examina dacă, după legea care regulează

pozițiunea șefului portăreilor față cu acesta el poate răspunde de greșelele lor, și dacă, fiind vinovat în fapt că a tolerat atâta timp atâtea abuzuri și abateri, este vinovat și în drept;

Considerând că după art. 95 din legea de organizare a portăreilor din 1865 capul portăreilor are dreptul de control și disciplină asupra lor, iar după art. 15 din regulamentul portăreilor din 1866 capul portăreilor va denunța tribunalului pe acei din portăreii cari se abat de la datoriile lor spre a-i supune la amendă sau muștrări și la cas de trebuință el va putea prin Ministerul de justiție să provoace destituirea unui portărel abătut;

Considerând că aceste texte din lege și din regulament nu sunt destul de precise ca să poată stabili în drept responsabilitatea șefului de portăreii pentru abaterile acestora; Portăreii nu poate fi considerați ca prepuși ai șefului, acesta neavând de cât un drept de control nu poate fi considerat ca comitent. Prin urmare nu i se pot aplica dispozițiunile art. 999 și 1003 Cod civ.;

Considerând că prin urmare în drept șeful portăreilor față cu lacunele legii, nu este responsabil de abuzurile și abaterile comise în dauna Statului și a justițiabililor de funcționari puțin scrupuloși ce sunt sub controlul lor, și că singurele pedepse cari se pot aplica în asemenea cazuri sunt pedepse disciplinare severe pentru acel care tolerează atâtea abuzuri;

Că prin urmare apelul lui Petrescu este fondat și cată a fi admis, anulându-i față cu dânsul procesul-verbal încheiat de inspectorul financiar și apărându-l de amenda la care este condamnat.

Pentru aceste motive redactate de d-l judecător M. A. Balș, tribunalul admite apelul făcut de I. I. Petrescu cu petițiunea înregistrată la No. 10913 din 23 Februarie 1901 în contra procesului-verbal dresat de inspectorul financiar C. P. Ionescu, cu data de 12 Decembrie 1900;

Anulează procesul-verbal cu data de 12 Decembrie 1900 dresat de inspectorul financiar C. P. Ionescu față de apelantul I. I. Petrescu și prin consecință;

Apără pe I. I. Petrescu de plata a orî-ce sumă de bani în acest proces.

(ss) A. D. Procopiu, M. A. Balș, Gr. Ferechide.

Adnotație.—Tribunalul în sentințele pe cari le publicăm mai sus decide că chitanțele liberate de către portăreii, particularilor, constatătoare de sumele de bani ce percep pentru serviciile ce le aduc, sunt supuse timbrului de 10 bani. Cu alte cuvinte, că aceste chitanțe intră în categoria aceloră despre care tratează art. 16 al. 2 din legea timbrului.

Nu împărtășim cătuși de puțin vederile tribunalului și, iată pentru ce:

Un principiu constant și netăgăduit există în materie de imposite și anume: că nimeni nu poate fi impus la o dare, fără un text anumit de lege.

Or, legea timbrului fiind prin excelență o lege

de imposite, nimeni nu poate susține că un act neprevăzut în mod expres de lege, poate să fie supus timbrului; căci atunci ar trebui să admitem că se poate timbra un act prin *analogie*, sau cu alte vorbe, că se poate impune prin analogie. Și în cazul acesta, se naște întrebarea: pentru ce legiuitorul, când voesce să impue prin analogie, o spune în mod expres? Dacă adevărat este că în materie de imposite, principiul ar fi cum că se poate impune pe cale de analogie, atunci de ce această necesitate de a traduce în text de lege un principiu netăgăduit? Pentru ce legiuitorul a mai înscris în legea vămilor art. 17 care, în mod expres și categoric spune că, mărfurile care nu se găsesc în tarif se vor asimila articolului *celui mai analog* din tarif?

Aceasta însemnează că în materie de imposite se poate impune pe cale de analogie? Nu; pentru că legiuitorul n'ar fi avut nevoie să repete aceia-ce exista deja. Și dacă ar fi să tragem o consecință din ceia-ce găsim în legea vămilor, ar fi,—ceia-ce credem că e de netăgăduit — că în materie de imposite principiul este că nu poate exista impunere pe cale de analogie și că numai un text de lege expres poate deroga de la acest principiu.

Așa fiind, tot ceia-ce nu va fi prevăzut în mod categoric și determinat de lege, nu poate fi impus. Prin urmare actele, operațiunile, *Çidulele*, etc. ne prevăzute de legea timbrului, ca trebuind să fie timbrate, scapă de acest imposit.

Așa pusă cestiunea să cercetăm dacă în adevăr legea timbrului prevede sau nu chitanțele acestea liberate de portărei, pentru ca în urmă să vedem dacă a existat sau nu contravenție din partea portărelului ce n'a timbrat acele chitanțe și prin urmare dacă trebuie sau nu să fie supus pedepsei.

Chitanțele sau çidulele acestea se liberează de către portărei încă din anul 1866. *Art. 4 din regulamentul pentru tarifa actelor de procedură și executare ale protăreilor* sună ast-fel:

«Fie-care portărel va avea un registru portativ, etc.

«*Çidula se va rupe de portărel din acest registru și se va da părței ce i-a numărat prețul după tarif spre a servi de dovadă spre constatarea cheltuelilor*».

Va să zică, portăreii pentru tarifele ce percepeau, liberau çidule ca și astă-zi, çidule doveditoare de cheltuelile făcute de parte cu ocazia procesului și cu toate acestea nimeni nu poate pretinde că acele çidule trebuiau să fie timbrate, pentru bunul cuvânt că la acea epocă nu exista legea timbrului.

Să vedem însă, dacă la 1872 când se înființează pentru prima oară la noi, acest imposit, çidulele portăreilor erau sau nu supuse timbrului.

Iată în adevăr ce zice art. 11 din acea lege:

Sunt supuse taxei timbrului fix de zece bani coala următoarele acte:

2. *Chitanțele de plată ce se vor da pentru o sumă mai mare de 50 lei, afară de casurile când aceste chitanțe vor fi scrise pe însuși actul ce a fost deja supus timbrului.*

Credem că nu e nevoie să mai spunem că în chitanțele despre cari se vorbește aci, nu intra çidulele portăreilor.

Până în anul 1881 legea timbrului a suferit modificări în 1874 și 1877, însă art. 11 a rămas același și cu toate acestea ni se afirmă că parte din portărei obicinuiău deja să aplice timbrul de 10 bani pe çidulele ce liberau particularilor; mare parte însă—cu drept cuvânt—nu aplica timbru și cu toate acestea nimănui nu i-a trecut prin minte să zică cum că acești portărei sunt niște contravenienți la legea timbrului.

Dar vine legea din 1881 și la art. 15 glăsuște:

Sunt supuse taxei timbrului fix de 10 bani următoarele acte:

2. «*Toate chitanțele și adeverințele de predare, plată sau descărcare, afară de casurile, când aceste chitanțe sau adeverințe vor fi scrise pe însăși actul ce a fost supus timbrului*».

Articolul acesta prevede la aliniatul două o serie de acte supuse taxei timbrului fix de 10 bani și anume: chitanțe și adeverințe de predare; chitanțe și adeverințe de plată; chitanțe și adeverințe de descărcare. Aceste chitanțe și adeverințe se pot da separat și atunci sunt supuse timbrului de 10 bani; se pot însă da și pe însuși actul ce a fost supus timbrului și atunci nu se mai aplică timbrul de 10 bani.

Va să zică, chitanțele, și adeverințele despre cari vorbește articolul nostru, presupune mai întâi existența unui act deja timbrat, act în care e vorba de o obligațiune de a da și prin chitanță sau adeverință se constată executarea acelei obligațiuni. Așa de exemplu: iată un act în care există obligațiunea de a se preda o marfă la un anumit timp, sau a se preda un deposit, etc.; odată obligațiunea efectuată, se dă chitanță sau adeverință de predare, și după cum această chitanță sau adeverință va fi dată separat sau scrisă pe însăși actul ce s'a executat, va purta sau nu timbrul fix de 10 bani.

Alt exemplu: un împrumut chirografar sau ipotecar. Debitorul plătește. Creditorul i dă chitanță sau adeverință de plată.

Alt exemplu: Un administrator sau un negotorium gestor face oare-cari lucrări în comptul proprietarului; ori un mandatar, lucrează în numele mandantului într'o afacere. Proprietarul

și mandantele, mulțumiți, confirmă operațiunile lor și le dă chitanță de descărcare. De natura aceasta sunt hypotesele prevăzute de art. 15 din legea timbrului de la 1881. Acestea sunt singurile operațiuni unde chitanțele sau adevărințele sunt supuse taxei timbrului fix de 10 bani.

Așa fiind, se poate susține oare-că legea de la 1881 a prevăzut cîdulele liberate de portărei pentru operațiunile lor? Evident că nu. Și n'avem nevoie să mai repetăm că cîdula portăreilor nu se poate asimila cu nici una din chitanțele prevăzute de § 2 de mai sus, pentru că ceia-ce face portărelul dând acea cîdulă, nu este nici constatarea unei descărcări, nici constatarea unei plăți, nici constatarea unei predări; *ci pur și simplu, constatarea perceperei unui impozit indirect*, la care se mai adaogă o taxă pentru oficiul ce l dă portărelul. Prin urmare a obliga pe portărel să aplice timbrul pe cîdula ce o dă particularului, cîdulă constatatoare de plata impozitului, este a impune pe justițiabil la plata a două impozite pentru aceeași operațiune; adică, după ce a plătit un impozit să l obligi a mai plăti un altul pentru a dovedi plata celui d'intîi. Or, nu credem ca vre-odată să fi trecut prin mintea legiuitorului fie el cel de la 1881, fie cel de la 1886, fie cel de la 1900 care reproduce în art. 16 § 2 dispozițiunea § 2 de sub art. 15 din legea de la 1881, ca după ce justițiabilul a plătit un timbru să mai plătească un alt timbru pentru a dovedi plata celui d'intîi.

Iată pentru care cuvinte, pe lângă cele expuse atât de bine în concludsiile ce publicăm mai jos, nu împărtășim vederile tribunalului în aceasta privință și credem că cîdulele liberate de portărei, nu sunt supuse la taxa nici unui timbru, cum nu sunt supuse nici cîdulele liberate de percepători pentru perceperea contribuțiunilor directe. Pentru ca și unele și altele nu fac de cât a constata perceperea unor impozite și acolo unde percep un impozit direct sau indirect, nu'ți e permis să mai percepi un altul pentru constatarea perceperei celui d'intîi, cel puțin fără un text de lege expres și netăgăduit.

Cesar.

Concludsiuni din partea d-lui I. I. Petrescu

I.

Credem că este constant și nesupus discuțiunei:

1. Că portăreii sunt funcționari publici (vezi și decisiia, s. II Cas. 15 Noembrie 1899).

2. Că în sumele încasate de portărei se coprink pe de o parte taxele de timbru cuvenite Statului și cari constituiesc un venit al sîi; iar de altă parte și taxele cuvenite corpului de portărei, cari taxe nu constituiesc un venit al Statului, ci sunt

însăși leafa acestor funcționari publici—(lucru recunoscut de însuși procesul verbal al inspectorului financiar și care reese și din precitata decisiie a Curței de casație).

Aceste două puncte admise ca fiind constante, susținem că operațiunile de care se vorbește în art. 4 din regulamentul portăreilor, nu sunt supuse la taxa timbrului de 10 bani, că aceste operațiuni sunt din potrivă scutite de timbru în mod formal potrivit art. 41 al. 7 și al. 27 din legea timbrului.

Intr'adevăr :

a) Pe de o parte, aceste operațiuni nu sunt coprinse în art. 16 din legea timbrului care vorbește de *actele* supuse timbrului de 10 bani.

b) De altă parte, art. 41 în mai multe dispozițiuni (al. 5 și 7), scutesce operațiunea de taxa timbrului întru cât se alinge de porțiunea de bani încasată în comptul Statului ca venit al sîi; iar în aliniatul 27 scutește iarăși operațiunea de taxa timbrului întru cât se atinge de porțiunea de bani încasată de portărei ca fiind leafa lor.

Pe lângă acestea, dispozițiunea art. 77 din legea timbrului, în care se coprink penalitățile, este categorică : în acest articol se vorbește de *«acte»*; acte susceptibile de a fi înregistrate, transcrise, sau supuse vre-unei rezoluțiuni—este cu neputință ca *«cîdulele»* de care vorbește art. 4 din reg. portăreilor, să intre în cadrul art. 77 din legea timbrului !

Adăogăm că în fapt :

a) Nu s'a produs nici o dovadă că vre-o chitanță s'a liberat *fără timbru*, căci s'a arătat numai co-toarele chitanțelor pe cari *se prelind* că ar trebui să se găsească jumătate din timbru aplicat, pe când din potrivă legea timbrului cere ca timbrul de 10 bani să se aplice *întreg* pe chitanța ce se liberează.

b) Nu s'a adus nici un om, care să mărturisească că i s'a luat taxa de 10 bani pentru timbru fără ca să i se remită dovada.

c) Nu s'a putut arăta nici o dispozițiune de lege care să oblige, partea care face un act, *ca să ia și dovada* de facerea acelui act plătind timbru de 10 bani, și nu s'a arătat prin ce mijloc portărelul ar putea constrânge pe un particular să ia o asemenea dovadă, când el refuză sau neglijează a o face.

Pentru toate aceste motive, credem că portăreii nu au contravenit lezei timbrului și nu pot fi condamnați la restituiri și la amenda prevăzută de art. 77 din legea timbrului și ast-fel fiind, nu mai incăpe îndoială că Ioan I. Petrescu nu poate fi condamnat *solidar* pentru un fapt care nu are ființă.

II.

Să presupunem însă, că prin imposibil, s'ar hotări că portăreii trebuiau să aplice timbru de 10 bani pe cîdulele prevăzute de art. 4 din reg. portăreilor și că li s'ar putea aplica dispozițiunile art. 77 din legea timbrului, poate în acest cas Ioan I. Petrescu ca șef al portăreilor să fie condamnat *solidar* cu portăreii la plata amenzii de 100 lei?

Criminaliști combat cu drept cuvînt solidaritatea în materie de amendă, chiar atunci când intră în sistemul lezei, adică când este vorba de delincuenți cari *au făptuit împreună* actul incriminat.

«La solidarité, zice Garraud est fondée en raison pour les condamnations aux restitutions, aux dom-

mages-intérêts et aux frais. Mais se justifie-t-elle aussi bien pour les condamnations à l'amende?

Evidemment non: *l'amende est une peine*, et comme toute peine, elle doit rester *personnelle*: pourquoi donc en cas d'un solvabilité de l'un des coupable, faire retomber sur les autres l'amende à la quelle il a été condamné? (Garraud, Dr. Pen., II, p. 55).

Dar cel puțin pentru ca o asemenea solidaritate să fie aplicată trebuie neapărat ca trei condițiuni să fie îndeplinite:

1. Să fie un delict.
2. Să fi cooperat la acest delict toți debitorii preținși solidari.
3. Să fie pronunțată o condamnare. (Garraud, II, pag. 57).

Nu mai încapă îndoială că nu poate intra situațiunea d-lui I. I. Petrescu în cadrul unor asemenea dispozițiuni ale legii. D-l Petrescu *n-a făcut nimic*.

Este învinovătit însă că nu a *supravegheat* operațiunile incriminate ca fiind supuse aplicării timbrului de 10 bani.

Să examinăm deci în prim rînd dacă o asemenea supraveghere este impusă capului de portărei?

A. Dintr'un pretins quasi-delict al lui Petrescu și din dispozițiunile art. 999 C. civ. Cine zice quasi-delict, numai poate zice amendă. Afirmatiunea adversarilor, că aci amendă ar avea caracterul unei despăgubiri civile și ar intra în textul art. 999 C. civ., este o ereză de drept care nu merită o discuțiune mai întinsă. Amendă este o pedeapsă iar nu o despăgubire.

B. Din afirmațiunea că portăreii ar fi prepuși capului de portărei și prin aplicațiunea art. 1000 C. civ.

Acest temei este și mai extra-ordinar de cât cel d'întăi: Portăreii sunt numiți prin decret Regal, în nici un chip capul de portărei nu are putința de a colabora la numirea lor: ei sunt funcționari ai Statului nu prepuși.

C. Din dispozițiunile art. 14 și 15 din regulamentul portăreilor de la 22 Martie 1866.

Simpla citire a acestor articole dovedește că nu poate fi vorba în aceste articole de o supraveghere în sensul în care înțelege Ministerul de finance să o aplice. Capul portăreilor supraveghează îndeplinirea îndatoririlor de *serviciu* al portăreilor, atât tot. Căci dacă ar fi vorba de supraveghere în sensul acesta, apoi primul-președintele și președinții tribunalului sunt înuși să supravegheze pe portărei în serviciul lor. (Vezi art. 19 și 20 din noua lege a portăreilor).

Dar poate fi vorba aici de supraveghere pentru infracțiuni la legea timbrului? Legea timbrului spune formal în art. 71 și 90 că numai inspectorii financiari pot constata contravenirile la această lege.

D. S'a mai invocat pentru stabilirea acestei preținse îndatoriri de supraveghere art. 3 și 4 din reg. portăreilor.

De aci și mai puțin se poate găsi temeiul unei asemenea teorii. Capul portăreilor supraveghează încasările pentru *acte*, verifică sumele și semnează de primirea lor și atata tot.

Dar în definitiv chiar dacă am admite că ar fi prescrisă în aceste articole vre-o îndatorire de supraveghere, unde și care este sancțiunea?

De vre-o solidaritate în sensul teoriei generale a Codului penal nu poate fi vorba, căci am arătat în ce condițiuni această solidaritate se aplică, și aceste condițiuni nu sunt îndeplinite în cazul nostru.

Să existe vre-o solidaritate *specială* aplicabilă în materie de contravențiuni la legea timbrului?

Da. Această solidaritate este prescrisă în art. 87 din legea timbrului, dar ea traduce în mod exact și înțeles teoria (generală) penală. Amendă este *unică* și nu poate fi pretinsă solidar de cât de la *fie-care contravenient*, rămânând cel urmărit în drept de a recurge în potriua *codelicuenților sîi*.

Dar, de unde Ioan I. Petrescu este contravenient la vre-un articol din legea timbrului, prin *vre-un fapt personal* al său prin care să fi adus pagubă fîscului?

Iată negreșit o întrebare pe care d-l inspector financiar care a dresat procesul-verbal în potriua căruia am format acest apel, nu și-a pus-o nici odată.

Pentru aceste motive rog onor. tribunal a admite apelul ast-fel cum a fost formulat.

p. d-l Ioan I. Petrescu.

Alex. G. Djuvara

avocat

Onorate Tribunal,

Pentru a combate procesul-verbal de contravențiune la legea timbrului imputat lui Costandache, Botescu și la alți portărei și în care contravenție inspectorul financiar a crezut de cuviință a găsi pe I. Petrescu, șeful portăreilor, ca complice și ca atare a-l condamna la amendă în mod solidar, am onoare a invoca următoarele motive pe lângă motivele invocate de cei-l'altă confrați:

I. Cîdulele sau chitanțele carî se dau de portărei la particulari cu ocazia plății taxelor cuvenite Statului și corpului de portărei, după lege nu sunt supuse la nici un timbru de oare-ce timbrul de 10 bani prevăzut de al. 2 din art. 16 legea timbrului prevede chitanțe și adevărurile de predare de plată, de descărcare relative la o obligațiune conținută într'un act care este supus legii timbrului, iar nici de cum plata unor obligațiuni impuse de lege și nu se poate impune taxa timbrului pe cale de interpretare, de oare-ce legea timbrului este de drept strict.

II. Chiar dacă ar fi trebuit ca portăreii să aplice pe acele chitanțe timbrul de 10 bani ast-fel că neaplicând acel timbru ar fi comis contravenție, totuși șeful portăreilor nu poate fi răspunzător întru nimic pentru această contravenție, în cât în mod ilegal a fost condamnat; și în adevăr când s'a comis contravenția de către portărei? negreșit că în momentul liberării chitanței, căci atunci a dat curs unui act fără să aplice timbrul, or, în acel moment al comiterii infracțiunei șeful portăreilor a asistat pe portărei la darea acelei chitanțe? negreșit că nu, căci în nici un cas șeful portăreilor nu a putut lua cunoștință de infracțiunea portărelului de cât peste câte-va zile, atunci când portărelul vărsa la casa corpului, și șeful portăreilor luând cunoștință de acea infracțiune erea în imposibilitatea lui de a o opri? negreșit că nu, de oare-ce infracțiunea era comisă cu mai multe zile înainte, adică în momentul dărei chitanței. Cum poate fi dar condam-

hat la amendă ca contravenient, atunci când este evident că densusul nu a luat parte la acea contravențiune? negreșit că nu poate fi pedepsit. Căci fie-care este responsabil numai de actele sale, de oare-ce portăreii numiți prin decret Regal, nu se pot considera ca prepuși al șefului de portărei.

Poate fiscul ar voi să pedepsească pe șeful portăreilor pentru că îndată ce a constatat contravenția nu a încheiat proces-verbal și nu a denunțat-o. La aceasta răspund că după legea timbrului art. 71, sunt anume desemnați funcționarii care au dreptul de a constata contravențiile la legea timbrului, în cât șeful portăreilor nu avea calitatea de a constata acele contravenții, și nu poate fi pedepsit pe motiv că nu s'a făcut denunțator, care denunțatori au prime de la Stat. Nu se poate invoca nici regulamentul portăreilor, regulament care este anterior legii timbrului, căci abaterile făcute de șeful portăreilor la îndatoririle prevăzute în regulament nu se pot pedepsi de fisc, ci alte instanțe cum este Ministerul justiției pot aplica oare-care pedepse disciplinare șefului de portărei, iar nu amenzi fiscale.

Pentru toate aceste considerațiuni în nici un caz șeful portăreilor nu poate fi responsabil nici ca autor, nici ca complice la infracțiunile ce ar fi comis portăreii la legea timbrului cea-ce eu cred că nu au comis.

Cu deosebită stimă
p. I. I. Petrescu, Ștefan Cornea
Avocat, Popa Tatu 6.

Concluziuni din partea Portăreilor amendați

Pe lângă concluziunile depuse de d-l A. Djuvara pe care ni le însușim, mai adăogăm în ce privește în special pe portăreii amendați pentru contravenție la legea timbrului că :

Nu poate fi vorba de contravenție la legea timbrului până ce nu ni se arată un text precis și categoric din legea timbrului în care să se prevadă anume că *șidulele* pe cari le dau portăreii din registrul lor à-souche ar fi supuse la timbru de 10 bani.

Este de principiu că legea timbrului ca ori ce lege fiscală este de strictă interpretare și nu se poate percepe un timbru prin analogie.

Din momentul dar când un anume fel de hârtii, ca *șidulele* în specie nu sunt anume prevăzute în lege, ele nu pot fi supuse la plata de timbru.

Ni se opune însă că aceste *șidule* ar fi prevăzute în art. 16 al. 2 din legea timbrului din 1900, aliniat identic cu cel din art. 15 din legea din 1881.

Declarăm categoric că aceste *șidule* nu intră în acest text de lege.

Intr'adevăr alin. 2 de sub art. 16 zice : «Chitanțele și adeverințele de predare, plată sau descărcare afară de casurile când aceste *chitanțe* sau *adeverințe* vor fi scrise pe însuși actul ce a fost supus timbrului».

De ce fel de chitanțe sau adeverințe se ocupă dar legea în acest articol ? fără îndoială numai de acele referitoare la o obligațiune care constată printr'un act supus timbrului, numai când descărcarea sau plata se scrie pe o chitanță deosebită de act, trebuie aplicat un timbru de 10 bani.

Nu poate fi vorba prin urmare de *chitanța* supusă la timbru, de cât când există mai întâi o legătură juridică, o obligațiune între 2 persoane, și când una din ele vrea să se libereze de obligația sa de ori ce natură către cea-laltă persoană, atunci intervine chitanța care trebuie să poarte timbru.

În specie, ce act sau obligațiune juridică există între portărei și persoanele particulare ce plătesc taxele ? nici una, prin urmare nu poate fi vorba de art. 16 al. 2 din lege.

Din contra, avem texte de lege cari declar scutite de ori-ce timbru asemenea *șidulele*, căci ce reprezintă sumele din aceste *șidule* ?

a) O sumă reprezintă timbrul, venitul Statului și
b) Restul reprezintă leafa portăreilor.

Că portăreii este funcționar public acesta este necontestat și necontestabil.

Că nu sunt plătiți de Stat, ci de impricinații cari recurg la oficiul portăreilor și cari au această delegație de la Stat, o spune art. 27 din legea portăreilor.

Ast-fel fiind, pentru încasarea veniturilor Statului nu se ia timbru, și pentru plata lefei funcționarilor iar nu se ia timbru o spune art. 41 al. 27 din legea timbrului ; prin urmare întru cât această *șidulă* nu reprezintă alt ceva de cât aceste sume ele sunt scutite de timbru.

Ni se obiectează însă că de când există portăreii se percepe câte 10 bani de chitanțe, și deci așa trebuie să fie.

Răspundem : se poate ca să fie un obicei de a se pune timbrul de 10 bani pe *șidulă*, dar de la un obicei, până a se încheia proces-verbal de contravenție, cu amenzi, aceasta nu se poate.

Nu poate exista contravenție la obicei, ci contravenție la lege, și din momentul ce legea nu o prevede categoric, prin interpretare nu se poate ajunge la contravenție la o lege fiscală.

În cazul cel mai rău pentru noi, este îndoială, și dacă îndoială este încă ea trebuie să fie interpretată în favoarea debitorului, în specie portăreii.

Conchidem dar cerând admiterea apelului și anularea proceselor-verbale de contravenție încheiate de d-l inspector financiar Ionescu în contra subsemnatului.

p. d-l Gr. Botescu și cei-l'alți portărei
M. Gaster
avocat

Concluziuni depuse de Ministerul de finance în afacerea de contravenție a portăreilor

Presentul apel, în potriua unuia din nenumăratele procese verbale de contravențiune la legea timbrului, dresate cu ocazia anchetei deschise la corpul portăreilor trib. Ilfov, care a dat pe față o sursă neînchipuită de abuzuri și prevaricațiuni comise de portărei, atât în dauna Statului cât și a particularilor, ridică două ordine de chestiuni de drept, susceptibile de a fi grupate sub următoarele două întrebări :

1) Este o contravenție faptul pentru portărei de a nu timbra chitanțele prin care consemnează perceperea unei sume de bani drept taxe ?

2) Poate fi făcut răspunzător solidar de o asemenea

contravențiune șeful portăreilor care n'a instrumentat împreună cu agentul ce a omis de a timbra chitanța liberată, numai sub cuvântul că șeful avea privigherea și controlul faptelor subalternului său?

Să examinăm fie-care cestiune.

Nu încapă îndoială pentru noi, că chitanțele liberate de portărei pentru perceperea taxelor ce li se cuvin conf. regulamentului respectiv, și taxelor datorite fiscului urmează să fie timbrate fie-care cu câte un timbru de 10 bani;

În adevăr art. 16 din legea timbrului din 1886, su-pune la taxa de 10 bani, toate chitanțele de plată, afară de cazul când aceste chitanțe vor fi scrise pe însuși actul ce-a fost supus timbrului. Ce rezultă de aci? o regulă generală cu un temperament foarte firesc.

Regula e că ori-ce chitanță liberată de ori-cine în ori-ce împrejurări, sub ori-ce formă; trebuie să poarte timbrul de 10 bani, din momentul ce constată primirea unei sume de bani.

Temperamentul constă în faptul că dacă primirea unei sume de bani se consemnează pe chiar corpul unui act producător de obligațiune, și care act a fost deja timbrat nu se mai cere timbrul de 10 bani.

Lucrul e firesc, căci echivalează cu desființarea în total sau parte a instrumentului ce constată operațiunea juridică săvârșită;

E însă și o excepțiune la regula de mai sus, și anume că se scutește de timbrul de 10 bani, conf. art. 41 al. 5 legea timbrului, chitanțele ce se liberează pentru plata impozitelor fiscale comunale și județene;

Excepțiunea aceasta nu se aplică însă casului nostru, pentru cuvântul foarte simplu că o chitanță emisă de portărel constată în tot-deauna pe lângă perceperea unui impozit fiscal, și perceperea unei taxe care n'are de loc *caracterul unui impozit fiscal*. În adevăr aceasta se cheamă taxa corpului de portărei, și nu constituie un impozit, ci este retribuțiunea serviciului adus particularului care s'a adresat portărelului. Dacă dar, pe lângă impozitul perceput și scutit după lege, se mai constată prin același act și perceperea unei taxe particulare care nu constituie un impozit, actul constatător al perceperei efectuate reîntră în dreptul comun și deci urmează a fi timbrată. (Vezî Bul. Cas. s. I No. 39 din 28 Ianuarie 1893 pag. 35, relativ la chitanțele liberate de casierii societăților israelite).

Și să nu ni se obiecteze că taxa corpului încasată, fiind echivalentul salariului funcționarului public chemat a instrumenta—tot scutită de taxă trebuie să fie.—Art. 41 al. 27 scutește de drept, dovezile de primirea salariului dar numai *când salariul se plătește de administrațiunea respectivă*, or, în specie; admitând chiar, că portărelul și primește salariul de la partea ce recurge la ministeriul lui—ceia-ce nu e, căci portărelul trebuie să verse la casa corpului și de acolo să și primească remisa,—încă faptul că și primește salariul de la un particular, nu de la o autoritate, face să decurgă consecința că chitanța de primirea sumei trebuie să fie timbrată nu scutită.

Acum, timbrarea chitanțelor ca și a orî căruia act trebuie făcută conform prevederilor art. 35 din legea timbrului

din 1886 și art. 49 din legea de la 1900 chiar de la formarea lor, sub pedeapsa prevăzută de lege;

Prin urmare și chitanțele care nu s'au detașat de la sușa lor, dar care constată primirea unei sume de bani urmează să poarte timbru. Puțin importă dacă s'au dat la mâna părții sau a rămas nedetașate, destul că constată faptul primirii unei sume de bani.

Caracterul de funcționari publici al portăreilor, nu i dispensează de această obligațiune, de oare-ce nu ei plătesc taxa de timbru *ci particularul* — după cum nu ar putea fi apărută de contravenție o primărie care ar face un act de vânzare cu un particular, fără a plăti taxele de înregistrare, cu toate că legea în asemenea cas pune în sarcina particularului plata taxelor. Portăreii în genere percep taxa de la părțile interesate de odată și în același timp cu perceperea taxelor datorite corpului, fie prevăzând taxa de 10 bani în chitanță, fie neprevăzând-o după cum face portărelul Botescu, care singur nu trecea în chitanțe perceperea timbrului de 10 bani, și totuși libera chitanțe timbrate afară de cele visate prin procesul-verbal atacat azi cu apel;

Dar ne obiecta adversarii: ca funcționar public nu poate fi incriminat conf. art. 77 de cât dacă am dat curs unui act netimbrat; orî eu n'am dat curs unui act *ci unei chitanțe — și chitanța nu e act —*;

Mai întîi trebuie să ne înțelegem ce se cheamă *un act*. Act zice *Demante* este un înscris dresat în scopul de a face dovada unui fapt juridic (*Principes de l'enregistrement* No. 13), iar după *Champonniere et Rigand* este nu numai ceea-ce s'a zis, s'a făcut, or s'a convenit dar și înscrisul destinat a o proba.

Asemenea Casația franceză prin decizia sa din 14 Aprilie 1834 zice: «Cuvântul act este un cuvânt generic în care se coprind toate soiurile de titluri supuse de lege la formalitatea timbrului».

Dacă aceasta este accepiunea cuvântului *act*, evident e că cuprinde și chitanțele. Și în adevăr *Garnier* în *Reperoire de l'enregistrement*, T. I, trece anume categoric chitanțele printre înscrisele cuprinse în cuvântul act. (Vezî par. 338, p. 83);

Atunci, cu atât mai vîrtos chitanțele liberate de portărei intră în rîndul actelor, căci ele nu au caracterul unui fapt juridic unilateral ca unele chitanțe, ci servă în același timp a constata și justifica mai multe fapte; în adevăr pe lângă numărarea unei sume, ele cuprind și obligația pentru portărei de a efectua acele lucrări de procedură și de executare pentru care s'au plătit taxele cuvenite (art. 4 din regulamentul portăreilor din 1866 și 66 din cel de la 1900);

Consecința acestora este că, chitanța fiind un act, atunci când un portărel dă curs unei chitanțe netimbrate, el intră în categoria funcționarilor publici care dau curs unui act netimbrat și pe care i pedepsește art. 77 din legea timbrului;

Așa dar bine a fost condamnat portărelul Botescu pentru că a dat curs unei chitanțe fără a aplica pe ele timbrul de 10 bani, pe care prealabil l'percepuse de la particularul care vărsase suma așa după cum legea și o practică constantă a portăreilor și chiar a contravenientului o indică;

Faptul material al neîntrebuințării timbrului este

necontestabil, nu se poate zice că a fost lipite și s'a deslipit, — de oare ce nu se vede nici o urmă de lipire pe chitanță.

Trecem acum la cazul lui Petrescu șeful portăreilor.

D-sa a fost condamnat să plătească solidaricește amenda la care a fost supus contravenientul portărelui Botescu pentru motivul că amenda aceasta fiind echivalentul reparațiunei prejudiciului comis fiscului prin fapta agentului Botescu, Petrescu trebuie să răspundă de fapta agentului pus sub controlul său, faptă care nu s'ar fi putut produce fără bună știință sau neglijența sa ;

Să desvoltăm acum punctele de drept cuprinse în această premisă și să vedem cât de întemeiate sunt.

Este un lucru cert și care ne va servi ca punct de plecare în argumentarea noastră și anume : că în materie fiscală *amenda nu e o pedeapsă propriu zisă, ci este reparațiunea prejudiciului, cauzat fiscului prin contravențiunea comisă.* (Vezi Dalloz Repertoire, pag. 503; vezi și decizia casației din 18 Ianuarie 1821 B. cr. No. 14 și din 7 Mai 1882) ;

Aceasta, mai ales pentru motivul arătat de Garraud, *Traité du Dr. Pénal français* T. I, p. 577, că contravențiunile la legile de impozite : «ne sont punies qu'en raison du prejudice qu'elles causent, au fisc et non à raison de leur immoralité intrinsèque. Par conséquent l'amende fiscale est prononcée bien plus pour réparer un dommage que pour punir un coupable» ;

Odată aceasta stabilit și fiind vorba de reparația unei daune, intrăm în domeniul quasi-delictului și atunci 'și-au aplicația toate regulile de drept cuprinse în această materie.

Or dacă e vorba de quasi-delict atunci intrăm în sfera de aplicațiune a art. 999 C. c. dacă vom dovedi că prejudiciul ce ni s'a cauzat este datorit neglijenței d-lui Petrescu și a art. 1005 C. c. care stabilește principiul solidarității când delictul este imputabil mai multor persoane.

Cum stabilim însă imputabilitatea d-lui Petrescu pentru ca amenda în solidum aplicată lui să fie perfect legitimată ?

Această răspundere o stabilim atât în drept avându-se în vedere natura însărcinărilor și îndatoririlor legale atribuite de legi și regulamente capului portăreilor de pe lângă Curțile de apel, cât și în fapt, având în vedere lucrările săvârșite de numitul cap de portărei.

Mai întâiu în drept după art. 95 din legea de organizare de la 1865 : *Capul portăreilor de Curți are dreptul de control și disciplină asupra lor*, iar art. 15 din regulamentul portărelor din 1866 lămurește mai mult textul legii adăugând că capul portăreilor Curței : *va denunța trib. respectiv pe aceia din portărei care se abat de la datoriile lor spre a'i supune la amendă sau mustrări.* Apoi în al. final : *la cas de trebuință el va putea prin Ministerul de justiție să provoace destituirea unui portărel abătut.*

Or, d-l Petrescu, în timp de 8 ani cât a funcționat ca șef de portărei, nu a prevenit fraudele ce se comiteau în contra fiscului în proporții colosale, de vreme ce numai din 1750 dosare ancheta făcută de inspectorul

Ionescu arată un prejudiciu pentru fisc de 15000 lei, nu le-a denunțat după cum prescrie legea, ci le-a tălmăcit folosindu-se pe urma lor, întru cât ele au alimentat casa comună a corpului din care 'și trăgea și el salariul său și a căreia conducere intra în atribuțiile lui.

În adevăr capul portăreilor era, șeful comptabilității portăreilor. El ținea casa comună a acestora.

Aceste atribuțiuni 'i erau date prin art. 3 din regulament care zice : *Capul portăreilor va îndeplini formele prescrise la vale pentru consemnarea și împărțirea sumelor* (primite ca taxe de portărei). Primind suma art. 4 'i pune obligația ca primind suma de la portărel și versând-o în casa comună va viza în josul matcei de primirea sumei.

Va să zică, în ceia-ce privește cu deosebire chitanțele incriminate—d-l șef avea îndatorirea pe de o parte de a verifica fie-care chitanță constatând primirea unei sume, spre a vedea e făcută în conformitate cu legea,—pe de altă parte de a supraveghea pe portărei în modul cum 'și îndeplinesc atribuțiunile în specie aceea prevăzută de art. 16 din legea timbrului.

Nefăcând aceasta el comitea o neglijență, el nu împedica o daună atunci când avea îndatorirea de a o împedica și deci conf. art. 999 C. c., devenea răspunzător de prejudiciul cauzat și solidar răspunzător cu agentul culpabil conf. art. 1003.

În fapt se constată că d-l Petrescu a ținut tot timpul cât a ocupat funcția de șef al portăreilor casa comună a corpului, că a încasat de la toți cei-l-alți portărei sumele percepute de aceștia, că a controlat și a văzut registrele de chitanțe, ba chiar mai mult a pus una din vizele sale prin care constată versarea făcută de portărelul N. C. Berha pe contra pagină din șușa chitanței No. 958 din 29 August 98 pe locul chiar unde trebuia să fie lipit timbrul de 10 bani și pe care nu era nici un timbru ;

Va să zică d-l Petrescu, având posibilitatea de a vedea că fiscal este fraudat, prin faptul că chitanțele incriminate au trecut prin mâinile lui ; având prin legi și regulamente obligațiunea de a evita fiscului paguba rezultând pentru el din asemenea fraude ; și totuși a lăsat fraudă să se comită de agentul pus sub controlul său și paguba, care ar fi putut o opri să se săvârșească ;

El este deci responsabil ținut de paguba ce s'a cauzat fiscului, de dauna care s'a produs fie cu știința lui, fie în cazul cel mai bun din neglijența lui.

Or cum am stabilit mai sus că amenda la care am supus pe contravenientii Botescu, Constandache și cei l'alți este echivalentul prejudiciului cauzat. D-l Petrescu cată a fi condamnat solidar la plata acestei amenzi ;

Și să nu se zică că legea nu prevede nici o sancțiune pentru neîndeplinirea controlului din partea șefului portăreilor căci sancțiunea decurge din principiile de drept stabilite mai sus.

Pentru aceste motive, rugăm pe onor. trib. a respinge apelurile făcute în potriva proceselor-verbale de contravențiune.

p. Ministru de finance
Sub-director (s) C. D. Anghel